

ДООЗУКЧУ ЧЫЛГА — БЕДИК ТЕМПИЛЕР

Тоску беш чыл планынын толарадыкчы дорук чымында Тапты районунун малчылары багыч аас коргузууларын челип алган. Районга малдын баш санын өстүрүшкөн, мал ажылынын продуктуларын бүдүрүшкөн баа сазарын көздөгөн. Эрткен чылым кыжы бейге, мал челип, чай канчалыктын болганын уржундан бергендиктерин турганда, болуура аргаларын болган немелде курларын аягылап турган, малчылар эрткен чылым оюн мурнуна чылааганда 408 тонна, дүктү 626 тонна койну күрүгө саткан, сүт планнатынан 177,3 тонна хой саттыган. Мал ажылынын продукциясын бүдүрүшкөн челип алгандар өздө — олар дээрке камыкты мурнуна фермаларын болгон бригадаларын ажылдакчыларын карап чылап күрүгө чылапты тунушкан. Эрткен чылым төрүт 102 колдан 37 колданын койчуларын 100 койга оонаштыр 100 болган оюн өрү курганын доруктурган. 105 койду хой бүдүрүшкөн 3 кг аягы дүктү курган. Ал мал санын боттарында бижелген инек бүдүрүшкөн 3000 килограммдай хой сүтү саткан. «Революциянын чалбыжы» совхозта хой-жы И. Сафоновтун, ССР-нин 50 чылы аттыг совхозта Е. Бушмановтун, Көзө аягы-агынын дорукта станицында инек казырны М. Песковтун, «Россия» совхозта баян ажаакчы В. Ивановтун атыртын районда хунаукел-беле алган турар.

Урмек хойжу бригадаларын болгон фермаларын мал ажылынын тунуштыгынан улуг бүдүрүшкөнүнөн шилчигени бистин районун аягы-агыларын болгон боттарынын турар. Андык мыймыты бола малды семирти азырап болгон беш аягы-агыда ажылдап турар. Көзө аягы-агынын дорукта станицында хой семирти шалду туткан болган аяа баштайгы немелден челимден чоруткан.

ССР-нин 50 чылы аттыг, «Революциянын чалбыжы» совхозтарда, Көзө аягы-агынын дорукта станицында продуктуларын талазы-беле ан дээр 1188 баш инектен өзек укса колданын тургусу-

куулап. Ол инектер эрткен чылым хой сүтү берген. Чижээ, «Революциянын чалбыжы» совхозта бир уксалды инек бешки саалда чылаада уксурду сүтү берген. Ынаарга дорукта станицында эң дээр инек үшкү саалда чылаада 4392 кг сүтү, ССР-нин 50 чылы аттыг совхозта уксалды инек 5000-5000 кг сүтү берген.

Райондун дөрт аягы-агынын койу-агы 800 баш инек кирер сүт комплекстерин түдүп турар. Ынаарга комплекс «Революциянын чалбыжы» совхозта шалда-ла ажылдап эгелген.

Тоску беш чыл планын челиптинин күрүсүр төлөөдө, Таптынын аягы-агыларын бо чылап күрүгө 6901 тонна сүтү, 334 тонна дүктү, 5578 тонна эртти саар ужурулу. Ону амдыраалга боттадылар дээр малчылар бүтү күрүшкөнүнөн салып турарлар. Олардын дыка хой огу беш чылап үдүндө ажылдап турар. ССР-нин 50 чылы аттыг совхозта санын 3. Родко, «Революциянын чалбыжы» совхозта санын В. Соломенкин болган окскел-даа мидыларга хамаарлар. Ажылчыларын «хоя лоуцу»: «Эвэш чарыгалды, эки шанырап элек продукциянын» бүдүрүшкөнү турар.

Ам малчыларын кол сорулга бола, кыжы үдө бо курларын бүрүчү-беле аягыларын болгон.

Сүтүр мал ажылы өгүжүрүнүн айтырларын түн бүрүнүн күрүшкөнүнөн болган чогул контрольду иелет турар. Инектин продуктууну белиндин болгон ол ишкеш баш санын өстүрүшкөн арганы-беле сүт бүдүрүшкөн доктаамал көндүрүшкөн эргек чоругу. Ону челип алыр төлөөдө, аягы-агынын техникти-даа, организасты-даа талааларына күрүшкөнү салып күрүшкөнү керек. Малдын баш санын өстүрүшкөн да (тарип боозалды) аягы-агынын, баяа алыртын көндүрүшкөн, инектин кызырап чоруун ууктарын, баялаарын баяа хунаукел-беле инек азырап өстүрүшкөн, сүтүт малды ажаа-тежээринин техниканы-даа, хунаукел-беле организастарын экижидер-лаа контрольга турар ууктур.

Эт бүдүрүшкөнү көндүрүшкөнү.

нин үдөсүн бола, андык малды инектин семирти азырап, саар малды дорукта станицында инек азырап болгон. Семирти азырап, эки организастарга, хонукта немелде денин белин болгон. Чижээ, «Революциянын чалбыжы» совхозка, Көзө аягы-агынын дорукта станицында мыймыты бола малды хонукта немелде денин 550-600 грамм, а бир баштын ортумак дужаалаа денин 370-390 кг челип турар. Эрткен чылым ол аягы-агыларга бүтү дужаалап малды 91 хуузу семис деңгелдеги болгон. Ынаалда-даа райондун чамдык аягы-агыларын малды семиртилесинче күрүшкөнү салып, малды семирти азырап, инек хуузуна улуг, чег хой чарыгалды, малды хонукта немелде денин куду, арган малды салып турар чоруктар ам-даа бар. Ынаарга «Коммунизмдин хереси» колхозка, «Тилелге» совхозка бир баш мыймыты бола малды денин 296 кг, «Россия» совхозка 321 кг, а дужаалап малдынын шырап дегелден «Тилелге» совхозка 56 хуу, «Россия»-69 хуу болган.

Амгы үдө райондун аягы-агыларын мал чели берген турар. «Тилелге» болган «Шамбалы» совхозтардан өскө аягы-агыларга саян бейри чок. Ынаар аягы-агылар Тес-Хем шынааында хунаукел-беле 500 аягы тонна хунаукел-беле белин, сөөртүп алган болган оюн хунаукел-беле, концентраттар-беле холуп болгондуктан, малды челип турар. Амгы үдө хой аягы-агынын күрүшкөнүнөн салып, хойунун мөөсөлүг солаар челин келген. Баштай төрүтүнүн хунауганын амдызында менди доруктурган.

Тоску беш чылым доозукчу чымында улам-ла белик күрүшкөнүнөн челип алыр төлөөдө, эрткен чылым частырыларын күрүшкөнүнөн, бар челиндинин дартан чылаарын, бүтү курларын болган болдулар аргаларын бүрүн аягылап кирерин райондун аягы-агыларын удуруткучуларын, мал ажылынын тунушкөнү өскөнүндө негетинин турар.

В. МЕРКУЛОВ.

Тапты райоонунун көзө аягы-агы өргөдөнүн кол зоотекниги.

Маадыр ие Х. С. Байрмаанов күш-ажылыч көргүзүгү белик болуп, «Нара-Хөл» колхозта мурнакчы ижилерге сандып келген. Ол оонашкан аягында-да, өг-бүлөдө урууларынын ижилдерине-даа үлөргөн.

Хертен Сымаановтун кышка беликтелди үргүлчү хунаукел челип, Эрткен кышка 19 тонна, а бө кышка 20 тонна санын ол беликтен турган. Кышта болган жаназы база малга таарымчалыг.

Беш чылым шиттирлик чымында төрүр чус өшкүг оонаштыр 105 аянын менди доруктурган, а доозукчу чылаа 107 аянын өстүрүр дээр сорулгазын күрүсүрине бүдүрүшкөнү ажылдап турар.

ЧУРУКТА: Хертен Сымаанов Байрмаанов.

ЧАРЫШТЫГ ХОЙЖУЛАР

«Талы» совхозтун Кызылдаг салбырында Орунгу өшкү бригадынын малчылары Калдар Суге-Маадыр биле Херелмаа Кужугет олар үш чылы улаштыр аразында чарыштыг ажылдап келгенер.

Толарадыкчы чылаа Калдар Суге-Маадыр 100 өшкүдөн-не 113 аяны, бир баштан-на 1,5 кг дүк кыргып алган, чарыштын тилкезин богу үнгөн. А Херелмаа Кужугет 110 аянын, 1,4 кг дүктү алган.

ССКП Топ Комитетинин партияга, совет улуска Кыргынын ханын-беле өрөсүн танышкан, доозукчу чылаа малчылар чаа социалисттик хунаукелерин ап, бот-боттарынын дагы чарышка кыйгырышканар. Кадарчылар кайзы-да 100 өшкүдөн-не 103 аяны, бир баштан-на 1,2 кг дүктү кыргып, 10 тонна санын беликтен, каяа-хоразынын өдөн ашпак, септелген боттарынын күжү-беле кылып алыртын хунаукел-беле.

Хунаукелде аягы-агыны көргүзүшкөн андыга аягы-агынын өрөдүлүгүн дээр саргы салып, боттарынын мергежени белин, культуруту байдалын экижидер болган оон-даа өскө чүдүлүргөн.

Чарыш турар малчыларын аалдарына чоокта чаа чораш, оларнын амы байлаан-беле танышкөн көр аргалы болду. Суге-Маадыр Калдар Улуг-Деспек, а Кужугет Херелмаа Улуг-Ужу деп черде кыштан турар. Кайы-даа калдарчынын кышта өшкү малга таарымчалык, эки олар-белчирлик черде туттунган. Кыш хур болган-беле кайы-даа мунчага дээр өшкүгө немелде чег берип, азырап турар. Чек турлавыр чарыгалдык.

Малчыларын солунарын доктаамал аг, помчуп турар. Олар «Экономиктиг билиглерин үдөсүнүн» деп бөлүгө дээр хунаукел, кышталды малчыларын өлчөпчү барын турар.

Б. БАГАЙ-ООЛ.

болган Кызылдын дамчыдылгаларын дынап турар. Кирип келген аяачыны чаап олутур бичи сандыларын. Экиктин бир талазында чунар-демир, оон чанында аржык азын каан. Черле мунча бө кадарчыларын өгдө туртпак олар культуруту байлаа өскөдөргө үлөргөн. Кужугет Херелмаанын өнүн чанында «ИЖ-Планета» деп көк өңүг мотоцикл база тур.

— Өг ишти ССКП обкомунун келигүнү, район Советинин депутаты кыж болган хунаукел-сугула, мында-мында аягы дээр олут өрбөс. Ол-бо чоруктунга боту мотоциклдин боорга хой үс-шак-даа чарыгалдык магалы-ла чүгөлдүр—деп, өгүн эр өөн Сандуу чугаалап олурду.

Кышталдыкчынын байлаан иштени-беле эки өртүн турар-даа болза, өшкүлөрүн дүтү аажок дүжүп турар. Оон чылаагынын алтырага малчылар: «Хар чок, сугат челинбеш-беле индыг, дус база чок» деп таймырлар турарлар. Херелмаа биле Сандуу Кужугеттер каяа иштине дүшкөн дүктү чамдыкта чыгабайн, беле ширбаш, өдөк адаанда азы каяа кырында алгырып топ каапканы дыка хараалдыг чорду.

А Суге-Маадырларын өгүдөсүн кышталды үндүргөн дораз-на оон дугун чыгып, аргалап ашпак, шөдөйлөп турар.

Дүктү чидирг чокка ажаап алыр талазы-беле кадарчы Кужугет чедир аягылап турар. Чарыш турар малчыларын аягы-амдыралында байлап индыг.

Малчыларын солунарын доктаамал аг, помчуп турар. Олар «Экономиктиг билиглерин үдөсүнүн» деп бөлүгө дээр хунаукел, кышталды малчыларын өлчөпчү барын турар.

Б. БАГАЙ-ООЛ.

НАЙЫРАЛДЫГ КОЛЛЕКТИВТЕ

Эрэн суурун Комсомол кудумчуу. Ылаа элөөн-не хой аягы организасты чарыкы бар. Олардын бирөөн — райондун амдыраал хунаукел-беле компаниясы. Бо организасты чүгө районда эвес, харын республикада дээр элөө аягы-агынын коллектив. Организастынын аягы-агыны, хемини аягынын мынак дыка шуудан. Оон чок чылаагыны — коллективтин эинде. Мында ажылдап турар инектерин аразында чүгө ортумак шюлааны дооскал аныктарды эгелеш, бажынын дүгү буураын эгелеш берген-даа угайлар бар. Ол хире хой кыянын хаара туткан коллективти бир өг-бүлө мынак эпти, найыраалдыг.

Шөгөрүн кеттиген, хунаукел-хунаукел-беле бүргөткөн арын-шарып, кыж ортуу аяа дүжү чорукту угабай ажылдакчылары-беле чок оларунын бир-ле чүгөнү сүмөшкөн ораш бол-ла көрүп болур. Ол дээрке комбинаттын директору Ияа Херелмаа Дембире оон-дур. Оон бо организастыга кирип келген үдү уугу. Дааранында андыга чүгө бижылган белин 9 чыл ажылдаан. Директор-уугу харысалгалыг аягы. Ияа Херелмаа инектин аягы-агыны-беле дыка чорук харылаагы. Ажылдап болза, аяа аягыга туней барган аягы э-өрлөрүн чүгө үндүр-кырер-беле чугааламдык эвес, а олардын чылаагынын толарадык тылжы, ам ою кадарларын өткөн, ола-ла черлерине түдүп, биегизинде-даа эрткү күлө-сорукут кылдыр ажылдап өрөдүн ап турар. Оон ияа ажылдакчыларын чыгыш-ла аягы-

лыга бижылганында аягы-агынын билин белин дээр баша дыка салып салып турар. Чүгө эрткен чылаа белин аяа хой аягыларын өөрөткөн. Чижээ, Шууу Дембире Кемеровога барып, чурук тиртирарыга өрөсүн алган, ам чыл аягы ажылдап турар. Ынаардын беле болгон, оон мурнуна чүгө Кызылдаа спецнаисттер чааар турган, а ам дээрке мырнай өскө. Эр, херезин удустарын бажын таарыры-беле, дуржулаптыг мастар Мария Чыбалдан аягыда баа ийи парикмахерлерин өөрөткөн. Оон ияа хой аягы бижылканына Курск хойраке үш кыянын өрөдүн чоруткан турган. Оларнын баштай чораны Херелмаа Дүжүр ам өрөдүлөгүн доозулган, челин келген. Чаа спецнаистти комбинаттын Нарында филиалыга аягылаптыр сүмөшкөнү турар. Чүгө мур-уук чер-дөркө өрөдүлөгүн аягылап аягыларын комбинаттын ботуна мергелди аягы-беле баа өрөдүн турар: инек дааранын, аяа дааранын, оон ияа чурук тиртирарыга өрөдүн баа көрдүнү турар.

Коллективте үени мурнап шалычлар хой. Оларнын санына Мария Суван-оол, Севил Давамба, Итеймаа Ховалиг, Арама Маскыр, анык журналисттер Байс Кара-Сал, фотограф Шууу Дембире болган хой чылаар иштешке ажылдап келген аштакчы Саяа Шойлак баа уугу станицы бухгалтер Василий Дарыма олар илдирилге хамаарылар.

К. КИМ-ООЛ.

Эрэн район.

ЧАГАЙ ХЕРЕК

«Сүт-Хөл» совхозтун төвүндө партия эге организасты кыжы харысалгалды үдө инектин малды хур кыш азырап болуура-ла дузаны көргүзүп келген. Эге организастынын коммунист бүрүзү бир малдын колдыга бижылгалдынган. Олар малчыларын колданып хунаукел азырап челин келген. Баштай төрүтүнүн хунауганын амдызында менди доруктурган.

Эге организастынын коммунист малчыларга шеф дузаны баа үргүчү көргүзүп турар. Совхозтун Алаак колданын харылап турар коммунист Д. Ондардын иштешкени-беле мында инек каяагынын көрөсүн коммунисттер хоорун үндүргөн, кургак өлөктү төп берген. Бо шефке төпте эге организастынын барык-ла бүтү коммунистери, МТМ-нин слесарылары илечейлг кирешкен. Шефчилерен М. Серен Доржу, М. Дукур-оол, О. Доржу, С. Дакаа болган өскө-даа эштер шалычын ажылдааныр.

Совхоз төвүнүн коммунистери дузанына шак мында шеф дузанын мөөс соңгар-даа көргүзүшкөн.

Б. САТ.

«Сельхозтехниканы» райондун аразында Кызылда каттыжылыгынын январь айнын планын күрүшкөнүнөн турган. Оон чылаагынын чүдөл? Ажылдын саны четпейн барган, септелге фондузунун хандыкчылары-беле копкак харылаады болган, чамдык артык кезектерин челинбеш техника септелгенин темп-ини элөөн куудаткан.

Септелге мастерскаяныга чүгө январь айда 37 муң рублдин чедир бейбей барган коллективтин хажудан турарына чок чылааган болгон бе? Чок дээрн билинбир. Оон өскө болган чугаа фактылар бар. Олар ою коллективтин удуруткучуларына, инектер-техниктиг албанын аягылапчыларына бүрүн өнөжүр.

Ол бүдүрүгө чери ден-дескин темп-беле ажылдаптыр турар. Январдын баштайгы ийи он хонунда чүгө 12 муң

рублдин продуктуларын сайтарган болза, сөөгү ою хонунда—40 муң рублдин бүдүрүшкөн.

Февраль айда байдал баа-да индыг болган. Айнын баштайгы ийи он хонунда 90 муң рублдин продуктуларын сайтарган планын чүгө 22 муң рублыга, аяа 25-ле хуу күрүшкөн. Ынаанам, айнын аркан доктарында план күрүшкөн дээр септелгенин шыларын куудалдыптар, а чамдыкта ою эде кылар ужурга таварыш турар. Оон уржундан колхоз, совхозтар техниканы септелге дужаарында отпалай бээр чижектер бар. Мында баа-ла чөнтү үдөсүнүн хой. Оон бир чижээ болза, февраль айда техника септелгенин шыларын дынап келген комиссия

СОРУК КИРГЕШ

Чылаанын № 336 орук-бүдүрүгө уаастогунун аягы-агыны ССКП-нин XXIV сессиянын шиттирлерин амдыраалга боттадырышкан, эрткен 1974 чыла алган үдөсүнүн мыймытынын күрүшкөн. Коллективте партия, профналад организастылары, администрация чери бүдүрүгө ооналдарын күрүшкөнүнөн белин бүрүзү салышкынын белин дээр организасты ба-ла диктандылыг аягыларын элөөн эргөйткен.

Участок толарадыкчы чылаа бүдүрүгө планын 113,6 хуу күрүшкөн. Оон иштине Бажы-Алаатта Чылаа хемин кечир 74 метр көвүрүгүн түдүп доозуп, ажылдап кирген. Иштени-беле районда 25 км оруктун септелгенин, 9 км орукка капитал түдүгү кылган. Черле мунча район иштенин (ажы-агылар аразынын) орук харылаагы эки-жидерге бистин орукчулары-вус улуг ажылдап кылган.

Коллективтин ишчилеринин ортууна калбарган социалисттик чарыштын эвэш эвес мурунчалыгына чоргаларын бис. Оларын аразында бис-дөзөстөр Долаан Очур, орук септелгенин Монгуш Чаш-оол, Монгуш Медикей, бижылгылар Ооржак Ким-оол, Түдүш Кызыл-оол, чөлөкчи Донгак Кошкар-оол, мезанчи Николай Ветомешков болган өскөдөр-лаа аяа болур. Район иштенин орук харылаагынын өнөдүнүн тударына болган септээрине бүдүрүлгө, албан организасты черлерин эвэш эвес уугу-хууун кирип турар. Чижээ, АТБ (начальниги В. Исосимов), район (даргазы Д. Сат), ияа аягы-агы чери (директору П. Бичков), «Сельхозтехниканы» Чылаа каттыжылыгынын (эргөдөсүнүн турган П. Иванов), «Трансальхозтехниканы» автобазанын (директору П. Дураев) болган өскө-даа коллективтер орук харылаагынын сайырадырына улуг дуза чедирген.

Тыра орук-тудуп эргөлдөгүн талазында орук-бүдүрүгө уаастогунун ажылдагы боттук чылаар чедирин, кыянын ижилер-техниктиг аягылапчыларын чогадыкчы бот-якы-

кейни деткип, оларнын үрөтүнөлдөп аягы-агыны шыл үдөлдөп кылып, моральдык болган материалдыг ияа белинтинин деткимезин көрүшкөнүнөн айтыс чогуур.

Эрткен чылаа челип алдыган челинчиктер-беле чертештир чептерер баа бар. Чылаанынмай турар чептер-беле кады ойү келген аягы-агылар амга чедир шиттирлеттимейн турары хомуданч. РСФСР-нин Дээди Советинин Президиумунун 1969 чылым апрель 7-деги Чылаанында колхоз, совхозтар, бүдүрүгө черлерин хамаарышканы тус чер эрге-чаргыра черлеринин (райкүсөөманын), шиттирлик Этуар орук тукудуна, септелгенине мыйла-кирешкен турарын айтыкан. Индыг турбуге Чоон-Хемин райондун чамдык аягы-агыларын, бүдүрүлгө черлерин Чарыкты амга чедир күрүшкөнүнөн турар. «Октябрь 30 чылаа», Ленин аттыг колхозтар (даргалары М. Мирчин, Д. Биче-оол), ССКП-нин XXII сессия аттыг, «Большевик», «Чыраа-Бажы», «Алаан-Маадыр», «Тыла» совхозтар (директорлары Т. Пичен-оол, Б. Оюн, М. Семис-оол, М. Хеймер-оол, П. Валчир-оол), Чылаанын амдыраал хандыкчыларга комбинат (директору В. Куулар) 1974 чылаа орук-септелгенине, түдүгүн кир-жир, иштени-беле 30054 рублдин аягынын кылар турган, күрүшкөнүнөн. Оон харазы-беле Курбанкынын дамчыштыр ак-панын тиртиркан, Ынаарга «Искра» колхоз (даргазы Д. Настык-Доржу), коюп чорукту № 463 мекхолона (начальниги Кап-оол) харын-даа күрүне мурнуна хой аягы-агыны өрөлдөп болуу артышкан.

ССКП ТК-нын партияга, совет улуска Кыргырына орук кирген коллективтерин аягылапчыларын, албан-кажычыларын беш чылым доозукчу чылаа мурнуна салынган сорулгаларын челинбеш шиттирлер дээр күрүшкөнүнөн ажылдап турар. Ажы-

ишчилер ортууна социалисттик чарыштын эвэштин организасты. Оон аягында бо чылаадын январда бүдүрүгө ооналдын коллектив 100 хуу күрүшкөн. Ияме орук уаастогунун ишчилери (мастери Кужугет Очур), Сүт-Хөл-орук уаастогун (мастери Куулар Алдын-Херел) социалисттик чарышка кыйгырап, 193 муң рубль өрөткөн 8,5 км оруктун капитал түдүп 1975 чылым декабрь 20-де эки шынаарыг доозарын хуузынган. Сүт-Хөлдү орукчулар 68 муң рубль түгө оруктун капитал септелгенин хуууса бетинде күрүшкөнүнөн шиттирлөөн.

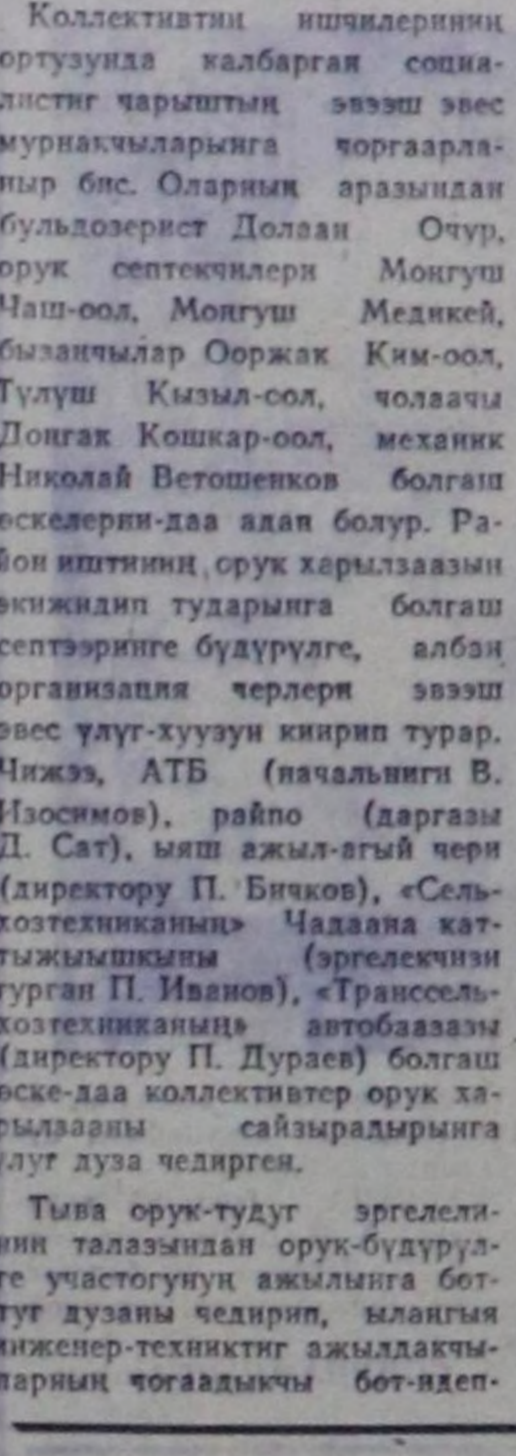
Республика ужуру-дузатыг Чылаа — Хандаагы оруктун септелгени-түдүгүлөрүн (мастери К. Делгер-оол, М. Сүтүбей, В. Пирлей) 32 км оруктун септелгенин Улуг Октябрьдин 58 чыл өнүн бижылгалына чедир доозарын хуузынган, ажылдап турарлар. Орук түдүгүнүн аягылапчыларын хуууса социалисттик хууузелгенин баа алгалаан.

Орук уаастогунун тус-тус хууузелгенине үдөлдө-лөп, орук-бүдүрүгө уаастогунун хууузелгени алган. Коллективтин бо чылаа бүдүрө аягынын ишти хемчөлди 541 муң рубльге көрдүгөн. Ол болза оруктун капитал туулу, капитал болгон ортумак септелге 39,5 км болур. Күн-ажылдын бүдүрүгүлөрүн план-даа аягы 2 хуу бедилер, ажылдакчы бот-үзүнүн чилинбеш турган баа түдүк материалдарына камнаагыны күрүшкөнүнөн планда аягы 5 муң рублдин камнап алыр сорулга салдырган. Оон аягыда оруктун болгон орук өргөлдөгүн аялаа-тежээлден доктаамал үлөргөн турган. Орукчуларын чок багыт кылаптырдын автоавария болур оруктун болдурубас дээр демиселди чорудат. Коллектив Кызылдын № 335 орук-бүдүрүгө уаастогу-беле чарыштыг.

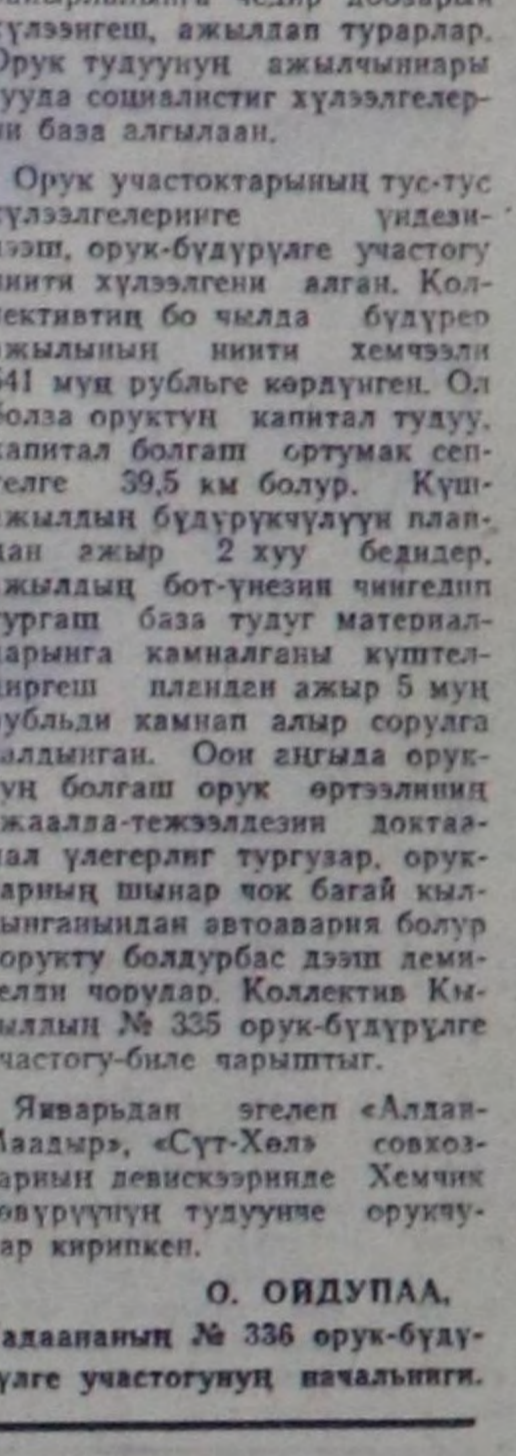
Январда эгелеп «Алаан-Маадыр», «Сүт-Хөл» совхозтарын дөзөкчөдөгүн Хемчин көвүрүчүн түдүгүн орукчулар кирешкен.

О. ОВДУПАА.

Чылаанын № 336 орук-бүдүрүгө уаастогунун начальниги.

Чылаанын № 336 орук-бүдүрүгө уаастогунун начальниги.

Чылаанын № 336 орук-бүдүрүгө уаастогунун начальниги.

Чагаалар парлаттынмаза-даа

ЧЕТПЕСТЕРНИ ЧАЙЛАТКАН

Январ төвүндө релакцията Баа-Хем районуну Бүрөндө инвалитер бажынында хомудалдыг чагаа келген. Эк бажынын чамдык аягылапчыларын кырганырга болган инвалидтерге каржы-хажагайын, оонашкан аягылапчыларын салта чогуу автор элө-рөткөн.

Тыва АССР-ниң Социал-хандырылга министрствозунун бажынар талазы-беле инспектор В. Адынын бистин бижимисине дынатканы:

Чагаанын изи-биле хыналданы кылган. Инвалитер бажынын чамдык аягылапчыларын талазына турган четпестерни авторун илөргө-кени бадаткатынган.

Онаашкан аягылыга хары-салта чок турганы дээр санитаркалар, Мал Сарыг-оол, Тамара Санкова оларга сөөгү доңдула берген. Ол-ла ду-жаал-беле санитарка Валентина Кашинаны аяа аягылапчы кылдыр шилчткен.

Партия, профналад, комсомол организастыларынын талазында кадрлар-беле аягы-агынын техниканы өрөдүлөгүн урөй кылашкын чок бүдүрүшкөн талазы-беле сараточуларын дуржулаптын ам-даа иштешкөн албаан.

Коллектив уугу. Мында четпестер бар. Инаанам оон эдип алыр талазы-беле боттук тем-челерин ап, планын оонал-даларын челинбеш күрүсү-дүр, бүдүрүн үндүрүп турар продукциянын шыларын эки-жидер дээр чүгөлдүгү аягы-лаары турар.

Г. ТУТЫННА.

Тыва куржайлар инва-ториянын илдис эргөлдө-чүн.

ТААРЫМЧА ЧОК

Уагу-Хем районун төвү Шаган-Арыг хойрай барылы талакы районгагы угаан улуг орукта турар болган-да, аяа автокаалга ияа-бээр аргышкан чок үлөшкөбөс.

Вокзалдын иштени байдалы пассажирлерге конуг-ла таарымча чок бооп турар. Уагу олар чандайлар челинбеш, оларнын хой кеийи үрөлдө. Ынаа боттук ояа аягылап, үрүтүчү шоочалыг турар. Ажыга-даа аяа ияа шай,

чылыг широк дээр чертеги семпер чок болур. Автобус мезаан пассажирлер чамдык бергендиктерине таарымчалыг турар. Чүгө дээрке хойрай стоголазын вокзалдан мрак. Аяа баарга кижилер баа хой болур.

Шаган-Арыгнын вокзалына чылаа пассажирлерге таарымча-га байдалды тургузар үе келген.

Т. СААЯ.

